

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 16. marraskuuta 2023
(OR. en)

15074/23

Toimielinten välinen asia:
2023/0418(COD)

VISA 222
COWEB 131
COMIX 512
CODEC 2060

EHDOTUS

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	16. marraskuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 733 final
Asia:	Ehdotus – EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS asetuksen (EU) 2018/1806 muuttamisesta Serbian koordinoituyksikön (<i>Koordinaciona uprava</i>) myöntämien Serbian passien haltijoiden osalta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 733 final.

Liite: COM(2023) 733 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 16.11.2023
COM(2023) 733 final

2023/0418 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

asetuksen (EU) 2018/1806 muuttamisesta Serbian koordinointiyksikön (*Koordinaciona uprava*) myöntämien Serbian passien haltijoiden osalta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Marraskuun 30. päivänä 2009 annetulla asetuksella (EY) N:o 1244/2009¹ muutettiin luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, annettua asetusta (EY) N:o 539/2001². Muutos koski entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian (nykyään Pohjois-Makedonia), Montenegron ja Serbian siirtämistä asetuksen (EY) N:o 539/2001 liitteestä I (maat, joiden kansalaisilla on oltava viisumi) liitteeseen II (maat, joiden kansalaisia viisumipakko ei koske, kun kyse on enintään 90 päivän oleskelusta minkä tahansa 180 päivän jakson aikana). Viisumivapaus koski (ja koskee edelleen) ainoastaan biometristen passien haltijoita.

Koska tuolloin oltiin huolissaan Kosovosta* peräisin oleviin laittomiin muuttovirtoihin liittyneistä riskeistä ja koska Kosovon kanssa ei tuolloin käyty viisumivapautta koskevaa vuoropuhelua, viisumivapauden ulkopuolelle jätettiin yksi Serbian passien haltijoiden ryhmä eli Belgradissa sijaitsevan Serbian koordinointiyksikön myöntämien passien haltijat. Tämä yksikkö käsittelee kaikki Kosovossa asuvilta Kosovon serbeiltä ja Kosovon ulkopuolella asuvilta Kosovon serbeiltä saadut passihakemukset.

Serbian koordinointiyksikkö perustettiin Serbian kanssa käydyn viisumivapautta koskevan vuoropuhelun yhteydessä. Tarkoituksena oli korvata Serbian alueella hajallaan sijainneet seitsemän alueellista poliisiviranomaista, jotka olivat siihen asti vastanneet passien myöntämisestä Kosovon serbeille. Serbian koordinointiyksikön myöntämät passit ovat biometrisiä, ja niiden haltijat ovat yksikön perustamisesta lähtien käyttäneet niitä matkustusasiakirjoina matkustaessaan EU:hun.

Kosovo sisällytettiin vuonna 2009 asetuksen (EY) N:o 539/2001 liitteessä I olevaan 2 osaan, mikä merkitsi sitä, että Kosovon myöntämien passien haltijoilta vaadittiin viisumi heidän ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajat. Sen jälkeen tilanne on muuttunut. Komissio käynnisti 19. tammikuuta 2012 Kosovon kanssa viisumivapautta koskevan vuoropuhelun. Se esitti 14. kesäkuuta 2012 Kosovolle etenemissuunnitelman, jossa määritettiin säädökset ja muut toimenpiteet, jotka Kosovon oli hyväksyttävä ja pantava täytäntöön edetäkseen kohti viisumivapautta. Vuoropuhelu saatiin onnistuneesti päätökseen, ja sen perusteella komissio esitti 4. toukokuuta 2016 ehdotuksen³ Kosovon siirtämisestä asetuksen (EY) N:o 539/2001 liitteeseen II.

¹ Neuvoston asetus (EY) N:o 1244/2009, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, annetun asetuksen (EY) N:o 539/2001 muuttamisesta (EUVL L 336, 18.12.2009, s. 1–3).

² Neuvoston asetus (EY) N:o 539/2001, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2001, luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske (EYVL L 81, 21.3.2001, s. 1–7).

* Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

³ COM(2016) 0277 final.

Ehdotuksesta päästiin lopulta yhteisymmärrykseen, ja se hyväksyttiin 19. huhtikuuta 2023. Asetusta (EU) 2018/1806⁴ (joka oli tällä välin korvannut asetuksen (EY) N:o 539/2001) muutettiin asetuksella (EU) 2023/850⁵ siten, että Kosovo siirrettiin mainitun asetuksen liitteessä I olevasta 2 osasta liitteessä II olevaan 4 osaan. Kuten kaikkien aiempien päätökseen saatettujen viisumivapautta koskevien vuoropuhelujen yhteydessä, nytkin päätettiin, että viisumivapautta olisi sovellettava ainoastaan biometristen passien haltijoihin. Lisäksi päätettiin, että viisumivapautta ei tulisi soveltaa ennen sitä päivää, jona Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2018/1240⁶ perustettu Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmä (ETIAS) otetaan käyttöön, tai ennen 1. päivää tammikuuta 2024, sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi. Koska ETIAS-järjestelmää ei oteta käyttöön ennen 1. tammikuuta 2024, Kosovon passin haltijoita koskevaa viisumivapautta sovelletaan 1. tammikuuta 2024 alkaen.

Asetuksen (EU) 2023/850 hyväksymisen jälkeen Serbian koordinointiyksikön myöntämien Serbian passien haltijat olisivat ainoat Länsi-Balkanin alueen maiden kansalaiset, joilla olisi edelleen oltava viisumi heidän matkustaessaan EU:hun lyhytaikaista oleskelua varten.

Koska Kosovon passin haltijoita koskeva viisumivapaus on tulossa voimaan, komissio katsoo, että syitä, joiden vuoksi Serbian koordinointiyksikön myöntämien Serbian passien haltijat on suljettu viisumivapauden ulkopuolelle, ei ole enää olemassa ja että kaikkien Länsi-Balkanin alueen kansalaisten olisi voitava matkustaa Schengen-alueelle viisumivapaasti. Sen vuoksi komissio ehdottaa asetuksen (EU) 2018/1806 muuttamista siten, että Serbian koordinointiyksikön myöntämien Serbian passien haltijat vapautetaan vaatimuksesta, jonka mukaan heillä on oltava viisumi jäsenvaltioiden ulkorajojen ylittämistä varten, kun on kyse enintään 90 päivän oleskelusta minkä tahansa 180 päivän jakson aikana.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Asetuksessa (EU) 2018/1806 luetellaan kolmannet maat, joiden kansalaisilla on oltava viisumi jäsenvaltioiden ulkorajoja ylittäessään, ja kolmannet maat, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske. Asetusta (EU) 2018/1806 sovelletaan kaikissa jäsenvaltioissa Irlantia lukuun ottamatta. Sitä sovelletaan myös Islannissa, Liechtensteinissa, Norjassa ja Sveitsissä. Asetus on osa EU:n yhteistä viisumipolitiikkaa sellaisen lyhytaikaisen oleskelun osalta, jonka kesto on enintään 90 päivää minkä tahansa 180 päivän jakson aikana.

Siitä lähtien, kun ensimmäiset viisumivapautta koskevat vuoropuhelut aloitettiin vuonna 2008, yleisenä tavoitteena on ollut myöntää koko Länsi-Balkanin alueelle viisumivapaa pääsy Schengen-alueelle. Viisumipakko poistettiin Montenegron, Pohjois-Makedonian ja Serbian kansalaisten osalta vuonna 2009, Albanian sekä Bosnia ja Hertsegovinan kansalaisten osalta

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1806, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske (EUVL L 303, 28.11.2018, s. 39).

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/850, annettu 19 päivänä huhtikuuta 2023, luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, annetun asetuksen (EU) 2018/1806 muuttamisesta (Kosovo (Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.)) (EUVL L 110, 25.4.2023, s. 1–4).

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1240, annettu 12 päivänä syyskuuta 2018, Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) perustamisesta ja asetusten (EU) N:o 1077/2011, (EU) N:o 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 ja (EU) 2017/2226 muuttamisesta (EUVL L 236, 19.9.2018, s. 1–71).

vuonna 2010 ja Kosovon kansalaisten osalta vuonna 2023. Näin ollen sisällyttämällä myös Serbian koordinointiyksikön myöntämien Serbian passien haltijat viisumivapauden piiriin varmistettaisiin, että koko Länsi-Balkanin alueeseen sovelletaan samaa viisumijärjestelmää.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Serbian koordinointiyksikön myöntämien Serbian passien haltijoiden ehdotettu sisällyttäminen Serbiaa koskevan viisumivapauden piiriin on yhdenmukainen niiden EU:n toimien kanssa, joilla pyritään vauhdittamaan Länsi-Balkanin alueen yhdentymistä EU:hun.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 77 artiklan 2 kohdan a alakohta. Ehdotetulla asetuksella kehitetään Schengenin säännöstöä.

- **Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaate sekä toimintatavan valinta**

Tarvittava muutos asetukseen (EU) 2018/1806 on tehtävä asetuksella. Jäsenvaltiot eivät pysty saavuttamaan tavoitetta, jos ne toimivat yksittäin. Käytettävissä ei ole muita vaihtoehtoja, joilla tavoite voitaisiin saavuttaa.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Serbian ja Kosovon kanssa on keskusteltu nykyisestä tilanteesta, jossa Kosovon serbit on jätetty viisumivapausjärjestelmän ulkopuolelle.

- **Vaikutustenarviointi**

Tätä ehdotusta varten ei katsottu tarpeelliseksi tehdä vaikutustenarviointia.

- **Perusoikeudet**

Ehdotuksella ei ole kielteisiä vaikutuksia perusoikeuksien suojeluun Euroopan unionissa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Muutettua asetusta sovelletaan sellaisenaan sen voimaantulopäivästä lähtien, ja se pannaan viipymättä täytäntöön jäsenvaltioissa. Täytäntöönpanosuunnitelma ei ole tarpeen.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Asetuksen (EU) 2018/1806 liitettä II muutetaan sisällyttämällä Serbiaa koskevaan viittaukseen Serbian koordinointiyksikön (serbiaksi *Koordinaciona uprava*) myöntämien Serbian passien haltijat.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS**asetuksen (EU) 2018/1806 muuttamisesta Serbian koordinointiyksikön (*Koordinaciona uprava*) myöntämien Serbian passien haltijoiden osalta**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 77 artiklan 2 kohdan a alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2018/1806⁷ vahvistetaan luettelo kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi jäsenvaltioiden ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, kun kyse on kokonaiskestoltaan enintään 90 päivän oleskelusta minkä tahansa 180 päivän jakson aikana.
- (2) Serbia siirrettiin neuvoston asetuksella (EY) N:o 1244/2009⁸ niiden maiden luetteloon, joiden kansalaisia viisumipakko ei koske. Kyseisessä asetuksessa viisumivapauden ulkopuolelle jätettiin Kosovon serbit, joilla on Serbian koordinointiyksikön (serbiaksi *Koordinaciona uprava*) myöntämä Serbian passi.
- (3) Sen jälkeen, kun annettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/850⁹, jolla Kosovo siirrettiin asetuksen (EU) 2018/1806 liitteessä II olevaan 4 osaan, Serbian koordinointiyksikön myöntämien Serbian passien haltijat jäisivät ainoiksi Länsi-Balkanin alueen kansalaisiksi, joilla on oltava viisumi jäsenvaltioiden ulkorajojen ylittämistä varten.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1806, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske (EUVL L 303, 28.11.2018, s. 39).

⁸ Neuvoston asetus (EY) N:o 1244/2009, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, annetun asetuksen (EY) N:o 539/2001 muuttamisesta (EUVL L 336, 18.12.2009, s. 1–3).

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/850, annettu 19 päivänä huhtikuuta 2023, luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, annetun asetuksen (EU) 2018/1806 muuttamisesta (Kosovo (Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.)) (EUVL L 110, 25.4.2023, s. 1–4).

- (4) Sen varmistamiseksi, että koko Länsi-Balkanin alueeseen sovelletaan samaa viisumijärjestelmää, Serbian koordinoituyksikön myöntämien Serbian passien haltijat olisi sen vuoksi sisällytettävä asetuksen (EU) 2018/1806 liitteessä II olevaan Serbiaa koskevaan viittaukseen.
- (5) Islannin ja Norjan osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännösten määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välisessä sopimuksessa näiden kahden valtion osallistumisesta Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen ja jotka kuuluvat neuvoston päätöksen 1999/437/EY¹⁰ 1 artiklan B kohdassa tarkoitettuun alaan.
- (6) Sveitsin osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännösten määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisessä sopimuksessa Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen¹¹ ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan B ja C kohdassa, luettuna yhdessä neuvoston päätöksen 2008/146/EY¹² 3 artiklan kanssa, tarkoitettuun alaan.
- (7) Liechtensteinin osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännösten määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välisessä pöytäkirjassa Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymisestä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen¹³ ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan B ja C kohdassa, luettuna yhdessä neuvoston päätöksen 2011/350/EU¹⁴ 3 artiklan kanssa, tarkoitettuun alaan.
- (8) Tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännösten määräyksiä, joihin Irlanti ei osallistu neuvoston päätöksen 2002/192/EY¹⁵ mukaisesti; Irlanti ei sen vuoksi osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin.
- (9) Kyproksen osalta tämä asetus on vuoden 2003 liittymisasiakirjan 3 artiklan 1 kohdassa ja Bulgarian ja Romanian osalta vuoden 2005 liittymisasiakirjan 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu Schengenin säännöstöön perustuva tai muuten siihen liittyvä säädös,

¹⁰ Neuvoston päätös 1999/437/EY, tehty 17 päivänä toukokuuta 1999, tietyistä Euroopan unionin neuvoston, Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä näiden kahden valtion osallistumisesta Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehdyn sopimuksen yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä (EYVL L 176, 10.7.1999, s. 31).

¹¹ EUVL L 53, 27.2.2008, s. 52.

¹² Neuvoston päätös 2008/146/EY, tehty 28 päivänä tammikuuta 2008, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen, Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen koskevan sopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 53, 27.2.2008, s. 1).

¹³ EUVL L 160, 18.6.2011, s. 21.

¹⁴ Neuvoston päätös 2011/350/EU, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2011, Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymisestä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen, joka koskee Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välillä tehtävän pöytäkirjan tekemisestä Euroopan unionin puolesta, siltä osin kuin kyse on tarkastusten poistamisesta sisärajoilta ja henkilöiden liikkumisesta rajojen yli (EUVL L 160, 18.6.2011, s. 19).

¹⁵ Neuvoston päätös 2002/192/EY, tehty 28 päivänä helmikuuta 2002, Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännösten määräyksiin (EYVL L 64, 7.3.2002, s. 20).

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Korvataan asetuksen (EU) 2018/1806 liitteessä II olevassa 1 osassa oleva teksti

”Serbia (lukuun ottamatta niitä Serbian passin haltijoita, joiden passin on myöntänyt Serbian koordinointiyksikkö (serbiaksi *Koordinaciona uprava*)) (7)”

seuraavasti:

”Serbia (mukaan lukien ne Serbian passin haltijat, joiden passin on myöntänyt Serbian koordinointiyksikkö (serbiaksi *Koordinaciona uprava*)) (*)”

(*) Viisumivapaus koskee ainoastaan henkilöitä, joilla on kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) standardien mukainen biometrinen passi.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja